

I. ĐỌC HIỂU (3,0 điểm)

Đọc đoạn trích:

Tôi từng đứng trước dòng sông và nhìn nước chảy. Chảy trong ban mai, chảy trong hoàng hôn và chảy trong bóng tối. Và tôi nghĩ về lịch sử của sự sáng tạo. Lịch sử của sáng tạo nghệ thuật trên thế gian này giống như sự chảy của dòng sông. Không bao giờ ngưng nghỉ. Thế hệ nước này tiếp thế hệ nước trước đó để tạo ra vẻ đẹp huy hoàng của những dòng sông. Cũng như thế hệ nghệ sĩ này tiếp thế hệ nghệ sĩ khác tạo nên lịch sử nghệ thuật của nhân loại. Các thế hệ nghệ sĩ luôn mang lại một sức sống mới cho nghệ thuật. Họ tiếp nhận sự truyền cảm của thế hệ trước. Nếu không có những thế hệ nghệ sĩ trước đó thì các nghệ sĩ của thế hệ tiếp theo sẽ không có nguồn lực để sáng tạo và khai phá. Nhưng nếu không có những nghệ sĩ của thế hệ tiếp theo thì nghệ thuật bắt đầu rơi vào bất động và đi tới hủy diệt. Tất cả giống như nước chuyển động trong một dòng sông. Sự mới mẻ trong nhịp chảy của nước chính là sự sống của dòng sông. Việc các nghệ sĩ thế hệ tiếp theo chỉ sao chép nghệ thuật của các nghệ sĩ đi trước chính là sự “ngưng chảy” của con sông nghệ thuật. Và đấy là cái chết.

Đừng bao giờ tách rời con nước hôm qua với con nước hôm nay. Đừng tách rời các thế hệ nước ra khỏi con sông, cũng như đừng tách rời các thế hệ nghệ sĩ ra khỏi dòng chảy của nghệ thuật. Đại dương mênh mông không phải là một khối bất động. Nó chứa đựng những giọt nước trong sự thống nhất thẳm sâu và cao cả của nó. Nếu tách rời từng giọt nước ra khỏi sự thống nhất của đại dương thì chúng ta chỉ nhìn thấy những giọt nước nhỏ bé, đơn độc và dần dần biến mất. Khi tôi chạm tay vào con sông, tôi thấy sự tinh khiết và sức chảy của nước. Trong sự tinh khiết và sức chảy của nước hôm nay chứa đựng sự tinh khiết và sức chảy của nước từ ngàn năm trước.

(Trích *Dòng sông và những thế hệ của nước*, Nguyễn Quang Thiều,

Viết & đọc - Chuyên đề mùa thu 2023, Nhiều tác giả, NXB Hội Nhà văn, 2023, tr. 8)

Trả lời các câu hỏi sau:

Câu 1. Theo đoạn trích, điều gì tạo nên lịch sử nghệ thuật của nhân loại?

Câu 2. Trong đoạn trích, nếu không có những thế hệ nghệ sĩ trước đó thì các nghệ sĩ của thế hệ tiếp theo sẽ như thế nào?

Câu 3. Việc liên tưởng dòng chảy của con sông với lịch sử sáng tạo nghệ thuật trong đoạn trích có tác dụng gì?

Câu 4. Từ suy ngẫm của tác giả “Nếu tách rời từng giọt nước ra khỏi sự thống nhất của đại dương thì chúng ta chỉ nhìn thấy những giọt nước nhỏ bé, đơn độc và dần dần biến mất”, anh/chị rút ra bài học gì về lối sống cho bản thân?

II. LÀM VĂN (7,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm)

Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý nghĩa của việc tôn trọng cá tính.

Câu 2 (5,0 điểm)

Trong đoạn trích *Đất Nước* (trích trường ca *Mặt đường khát vọng*), nhà thơ Nguyễn Khoa Điềm viết:

Khi ta lớn lên Đất Nước đã có rồi

Đất Nước có trong những cái “ngày xửa ngày xưa...” mẹ thường hay kể.

Đất Nước bắt đầu với miếng trầu bây giờ bà ăn

Đất Nước lớn lên khi dân mình biết trồng tre mà đánh giặc

Tóc mẹ thì bới sau đầu

Cha mẹ thương nhau bằng gừng cay muối mặn

Cái kèo, cái cột thành tên

Hạt gạo phải một nắng hai sương xay, giã, giần, sàng

Đất Nước có từ ngày đó...

Đất là nơi anh đến trường

Nước là nơi em tắm

Đất Nước là nơi ta hò hẹn

Đất Nước là nơi em đánh rơi chiếc khăn trong nỗi nhớ thầm

Đất là nơi “con chim phượng hoàng bay về hòn núi bạc”

Nước là nơi “con cá ngư ông móng nước biển khơi”

Thời gian đằng đẵng

Không gian mênh mông

Đất Nước là nơi dân mình đoàn tụ

(*Ngũ văn 12*, Tập một, NXB Giáo dục Việt Nam, 2020, tr. 118-119)

Anh/Chị hãy phân tích đoạn thơ trên; từ đó, nhận xét về sự kết hợp giữa cảm xúc và suy tư của Nguyễn Khoa Điềm được thể hiện trong đoạn thơ.

HẾT

Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm.

Họ, tên thí sinh:; Số báo danh:

Chữ ký của cán bộ coi thi 1:; Chữ ký của cán bộ coi thi 2:

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	3,0
	1	Điều tạo nên <i>lịch sử nghệ thuật của nhân loại</i> : thế hệ nghệ sĩ này tiếp thế hệ nghệ sĩ khác.	0,75
	2	Nếu không có những thế hệ nghệ sĩ trước đó thì các nghệ sĩ của thế hệ tiếp theo sẽ không có nguồn lực để sáng tạo và khai phá.	0,75
	3	Tác dụng của việc liên tưởng dòng chảy của con sông với lịch sử sáng tạo nghệ thuật: - Nhấn mạnh sự tương đồng giữa dòng chảy của con sông với lịch sử sáng tạo nghệ thuật: luôn vận động, kế thừa, phát triển, sáng tạo. - Tạo cách diễn đạt hình ảnh, sinh động cho đoạn trích.	1,0
	4	- Suy ngẫm của tác giả: từ mối quan hệ mật thiết giữa giọt nước và đại dương, đặt ra vấn đề về mối quan hệ giữa cá nhân và cộng đồng. - Rút ra một bài học phù hợp về lối sống. Có thể theo một trong các hướng sau: sống hòa đồng; sống cống hiến; xây dựng mối quan hệ đoàn kết;...	0,25 0,25
II		LÀM VĂN	7,0
	1	Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý nghĩa của việc tôn trọng cá tính	2,0
		<i>a. Bảo đảm yêu cầu về hình thức đoạn văn</i> Thí sinh có thể trình bày đoạn văn theo một cách hoặc kết hợp các cách: diễn dịch, quy nạp, móc xích, song hành, tổng - phân - hợp; bảo đảm yêu cầu về cấu trúc đoạn văn.	0,25
		<i>b. Xác định đúng vấn đề nghị luận</i> Ý nghĩa của việc tôn trọng cá tính.	0,25
		<i>c. Triển khai vấn đề nghị luận</i> Thí sinh có thể lựa chọn các thao tác lập luận phù hợp, triển khai vấn đề nghị luận theo nhiều cách để làm rõ ý nghĩa của việc tôn trọng cá tính. Có thể triển khai theo hướng: Tôn trọng cá tính giúp mỗi người khẳng định giá trị, bản sắc; phát huy năng lực nội tại để phát triển bản thân; biết chung sống hài hòa với mọi người, góp phần tạo nên xã hội tốt đẹp;...	1,0
		<i>d. Chính tả, từ ngữ, ngữ pháp</i> Bảo đảm chuẩn chính tả, từ ngữ, ngữ pháp tiếng Việt.	0,25
		<i>đ. Sáng tạo</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc, có ý tưởng riêng phù hợp với vấn đề nghị luận; có cách lập luận, diễn đạt mới mẻ.	0,25
	2	Anh/Chị hãy phân tích đoạn thơ; từ đó, nhận xét về sự kết hợp giữa cảm xúc và suy tư của Nguyễn Khoa Điềm được thể hiện trong đoạn thơ	5,0
		<i>a. Bảo đảm cấu trúc bài văn nghị luận</i> Mở bài giới thiệu khái quát vấn đề nghị luận; thân bài thực hiện các yêu cầu của đề bài; kết bài khẳng định vấn đề nghị luận.	0,25

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
		<i>b. Xác định đúng vấn đề nghị luận</i> Nội dung và nghệ thuật của đoạn thơ; sự kết hợp giữa cảm xúc và suy tư của Nguyễn Khoa Điềm được thể hiện trong đoạn thơ.	0,5
		<i>c. Triển khai vấn đề nghị luận</i> Thí sinh có thể triển khai theo nhiều cách, cần vận dụng kết hợp các thao tác lập luận, phối hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng; bảo đảm các yêu cầu sau:	
		* Giới thiệu khái quát về tác giả Nguyễn Khoa Điềm, tác phẩm “Mặt đường khát vọng”, đoạn trích “Đất Nước” và vấn đề nghị luận	0,5
		* Phân tích đoạn trích - Nội dung: + Cảm nhận về quá trình hình thành và phát triển của đất nước: từ những điều bình dị, thân thuộc; gắn với lịch sử lâu đời, truyền thống đấu tranh; mang chiều sâu văn hóa, phong tục tập quán;... + Cảm nhận về đất nước qua không gian và thời gian: không gian sinh hoạt đời thường, không gian tình yêu thơ mộng, không gian địa lí rộng lớn, không gian đoàn tụ của dân tộc; thời gian lâu dài.	1,75
		- Nghệ thuật: thể thơ tự do, giọng điệu tâm tình sâu lắng; ngôn ngữ giản dị, gần gũi; chất liệu văn hóa dân gian được sử dụng nhuần nhị, sáng tạo.	0,5
		- Đánh giá chung về nội dung và nghệ thuật. Có thể theo hướng: đoạn trích thể hiện cảm nhận mới mẻ, sâu sắc về đất nước; góp phần làm nên phong cách thơ trữ tình - chính luận của Nguyễn Khoa Điềm.	0,25
		* Nhận xét về sự kết hợp giữa cảm xúc và suy tư của Nguyễn Khoa Điềm được thể hiện trong đoạn thơ - Sự kết hợp giữa cảm xúc và suy tư: đặt ra và trả lời các câu hỏi mang tính chính luận “Đất nước có từ bao giờ?”, “Đất nước là gì?”; bộc lộ niềm tự hào và tình yêu đất nước nồng nàn. - Sự kết hợp giữa cảm xúc và suy tư giúp cho chất chính luận không khô khan, tạo nên sức hấp dẫn cho đoạn thơ; thể hiện nét riêng trong thơ Nguyễn Khoa Điềm.	0,5
		<i>d. Chính tả, từ ngữ, ngữ pháp</i> Bảo đảm chuẩn chính tả, từ ngữ, ngữ pháp tiếng Việt.	0,25
		<i>đ. Sáng tạo</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc, có ý tưởng riêng phù hợp với vấn đề nghị luận; có cách lập luận, diễn đạt mới mẻ.	0,5
TỔNG ĐIỂM			10,0

-----HẾT-----